

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond.

Din scôla vieței.

Este o vechiă zicătoare, că teoria fără practică este ca róta fără osie.

Póte să fie róta cea mai perfectă, ea nu e vrednică un ban găurit, dacă nu are o osie fixă, în jurul căreia să se învârtă, dacă nu are un punct fix, de care să se razime în rotațiunea sa.

Asemenea stăm în viață cu teoriile. Durere, nu odată am văzut pe cei mai distinși ómeni, pe cei mai excelenți teoretici, de tot stângaci, când vorba a fost, ca cunoscințele teoretice să le pună în practică.

Cu neajunsul acesta ne-am întâlnit noi Românii mai des, și am văzut casuri, când ómenii în fața stângăciei teoreticilor, au căzut în celalalt extrem îndată ce s'a ivit un om practic, care cu iscusința sa momentana a frapat.

Avem casuri, când ómenii au căzut în celalalt extrem, și au pus toate pe partea practică, desconsiderând total teoria.

Este a căde în extreme, când pui totul sau numai pe teorie, sau numai pe practică, și desconsideri adevărul că numai unite ambele se póte ajunge binele cel desăvârșit, numai unind teoria cu practica póte ajunge omul la acel grad de perfecțiune, care se recere pentru viața practică.

În faptă ómenii așa au și întocmit lucrurile, ca să premérgă teoria, predată de ómeni pricepuți, terminată teoria să urmeze practica tot sub conducerea acelor ómeni pricepuți, și numai după ce s'a unit teoria cu practica, să între tinérul în viața practică, să scie sta bine și țapên pe piciorle sale, să scie, care este calea cea bună, cea óblă, și pe aceea cu bărbăție să înainteze.

Așa se urmăzează pe toate terenele vieței.

Tinérul teolog după absolvarea studiilor teologice, sau cătră finea acelor, se introduce și în funcțiunea cea grea în cura animarum.

Face exerciții în diferitele oficii publice bisericesci, și observă cum profesorul de liturgică administreză tainele, ca întrând în viața practică, ca duhovnic, să nu fie străin în cele legate de preoție, ci să fie un preot de model, să edifice pe credincioșii sei și prin forma cum administreză tainele.

Tinérul teolog însă după speciala lui chemare în viața noastră bisericăscă nu se mărginesce numai la chemarea preoțescă.

În decursul studiilor teologice, paralel cu acestea el ascultă și cele pedagogice, pe lângă chemarea de preot el se prepară și pentru chemarea de învățătoriu. După absolvare funcționează câțiva ani și ca învățătoriu.

Și este bine, ca așa să se întemple, este necesar chiar, ca așa să se întemple, că în organizația actuală a bisericei noastre preotul nostru este totodată și director local de scôla, și dacă nu ar avé cunoscința teoretică pedagogică, dacă nu ar avé practica învățătorăscă, nu ar puté împlini cu exactitate cele ce i se impun ca director de scôla în parohia sa.

Ca să rămânem numai la cele legate strins de biserica noastră, asemenea se află lucrul și cu fitorii învățători.

Pe lângă cunoscințele teoretice elevii sunt introduși și în practica învățământului.

De aceea legea de instrucțiune pe lângă fiecare institut pedagogic a dispus și câte o scôla practică, câte o scôla de aplicație, la care are să funcționeze numai un singur învățătoriu, care scôla trebuie să fie organizată așa, ca să funcționeze cele 6 cursuri obligate pentru scôlele de toate zilele.

Scopul acesteia este, ca elevii să vadă cum trebuie să propună învățătoriu după ce ese în viața practică, și fiindcă marea majoritate a scôlelor delate este provăzută numai cu un învățătoriu, de aceea s'a dispus, ca la scôla practică să fie numai un învățătoriu, spre a deda elevii pedagogici și a învăța, cum trebuie să urmeze un singur învățătoriu având a instrua de odată în 6 cursuri.

Examenale de calificățiune se dau numai pe baza unui examen întreit: în scris, verbal și practic.

Așa o prescrie legea statului, așa normativele confesiunilor, așa se și întemple în toate seminariile bine organizate din patria noastră, se îmbină în mod fericit teoria cu practica.

Și numai astfel es ómeni întregi, cari cu demnitate stau la locul, care li-l'a destinat încrederea publică.

Nu mai vorbim despre medici, cari ar fi spre nenorocirea omenimei, când ar eși în lume cu cunoscințe numai teoretice.

Le scriem acestea spre a reflecta la situațiunea tristă, ce ni-s'a creat nouă Românilor prin faptul, că nu suntem reprezentați în parlament.

Viața politică se desvôltă numai în parlament, numai acolo putem face noi Românii scôla politică.

Abia ici-colea mai este unul dintre bătrâni, cari au făcut scôla politică în parlament.

În punctul acesta suntem curat numai cu teoria, n'avem practică.

De sigur în defavorul nostru.

Nu mai în parlament putem face scôla politică, numai acolo ne putem însuși practica, care se ne pună pe o tréptă de perfecțiune cu celelalte popóre din patria noastră.

Câte talente mari se perd la noi din pricina, că nu le deschidem tinerilor teren de lucru, teren de perfecționare, să învețe dela alții, și să se măsore cu bărbății desvôltați ai celorlalte popóre din patria noastră.

Bărbății de stat unguri, fala parlamentului unguresc și ca oratorie, și ca sciințe politice, și ca sciințe de stat, și ca politici practici, adună în jurul lor junimea și o introduce în scôla practică a vieței de stat.

Sașii dela noi, o mână de ómeni, au sciut să-și afle loc în parlamentul Ungariei, cercurile lor electorale sunt sigure, interesele lor locale sunt bine asigurate, și ministeriile sunt pline de funcționari înalți eșiți din sinul poporului săsesc.

Administrațiunea în comitatele locuite de Sași este eschisiv în mânăle Sașilor, au funcționari de ai lor și în fruntea comitatelor locuite de Români.

Bărbății teoretici bine calificați și cu rară practică în viața publică a statului stau în fruntea presei unguresci, și vedem că ea stă pe o înaltă tréptă

a perfecțiunii, stă la nivelul înalt încât rivalisază cu presa cultă din Europa.

Noi și în punctul acesta avem să învățăm dela Unguri și numai bărbăți calificați și în cele practice ale vieței de stat, numai bărbăți consumați în cele politice vor puté da pept cu bărbății de stat unguri, cari țin în mână lor destinele presei, și numai în capitala țerei putem ține jurnalele, de glasul cărora să asculte cei ce au înriuință asupra destinelor popórelor.

Sunt acestea lucruri ideale, spre cari trebuie să nisum, și acestea numai atunci le vom ajunge, dacă vom accepta actuala stare de lucruri, vom intra în viața publică a statului, în lupta parlamentară și vom da teren de validitate talentelor tinere.

În amorfela de azi nu e bine să mai stăm. Teoria fără practică e ca róta fără osie.

Theoria sine praxi, sicut rota sine axi.

Tisza despre politica guvernului. Deputatul Coloman Tisza, și-a ținut alaltăieri în Oradea-mare darea de semă înaintea alegătorilor sei despre activitatea sa și a partidului său în sesiunea parlamentară trecută. Cum fostul „sdrobitor de naționalități” e încă tot factor dător de ton în politica ungară, natural că lumea politică aștepta cu mare interes discursul bătrânului bărbat de stat. Din acest discurs relevăm de astădată partea privitoare la politica de naționalități a cabinetului Széll.

Spune cum și în scris și cu graiul e învinuit actualul cabinet, că nu face politică șovinistă (?) și că tergustește naționalităților cercurile electorale. „Dacă această învinuire s'ar estinde numai până la punctul că guvernul nu face politică șovinistă — zice Tisza, — eu aș zice: e drept, că nu face o astfel de politică (?), și fôrte corect, că nu face”. Dă explicarea politicii șovine, care constă în oprirea celorlalte naționalități și privarea de drepturile lor din partea naționalității de la putere, și susține că nici un guvern ungar nu a urmat o asemenea politică (!).

Privitor la a doua parte a învinuirii Tisza zice, că a căutat să afle dovezi, ori de în adevăr cabinetul a pactat sau umblă să pacteze cu naționalitățile, punându-le la dispoziție anumite cercuri electorale? — dar nu a aflat. Ear' la învinuirea că „a deschis porțile dietei pentru deputații naționalităților” și astfel a deschis calea anomaliilor, ca eventual să se formeze în sinul dietei partide naționaliste, reflectă, că a păși în activitate, ori a rămâne în pasivitate a depins totdeauna de la ele, de la naționalități, și „a face pe cineva să credă, că există v'odată guvern, care a închis dinaintea lor porțile, e o aserțiune, care dă armă dușmanilor nostri, în contra noastră”. Argumentează, că așa ceva nu a făcut nici un guvern, spune, că partidele și cluburile separatiste naționaliste din dietă și-au pierdut totdeauna terenul de sub picior de câte-ori divergențele dintre partidele maghiare au fost restrânse în cadre normale. Aduce drept exemplu „memorandul” și congresul naționalităților, când guvernul „a făcut pe naționalități să simtă greutatea legii și puterea statului maghiar”. Formarea eventual de partide naționaliste în dietă, o consideră și el ca recădere regretabilă.

Preoții și politica. „Vaterland” în numărul de marți scriind un articol în chestia „dorgatoriului” primit de episcopul Stadler din Serajevo în cauza toastului seu politic, ținut la adunarea preoțescă din Zagreb, încheie cu următoarele:

„Preoțimea, amésurat principiilor desvôltate aci, va face politică și de aci înainte, pre acum a făcut și până acum, în biserică și afară de biserică, cu grai și în scris, în tot chipul permis și cinstit, și anume întru apărarea adevărului, dreptății

și a celor mai înalte bunuri ale omenimei, întru apărarea adevărului bine al poporului. Preoțimea și la proximele alegeri va lucra în acest scop, și de aceea va politisa viu, pentru a ajuta la învingere pe candidații cu sentimente catolice. Preoțimea nu va permite nimănui să i-o interzică acesta, și în această privință nu va lăsa să fie sedusă din partea nimănui.”

Asociațiunea la Băile-Herculane.

— Raport special. —

Motto: In balneis salus!
„Intrădever, Higheia aici și-a așezat tronul”.

Nu sunt gazetar de profesie, sunt un dascăl modest, și prin urmare nu-mi fac iluzia, că aș putea corespunde cerințelor reclamate dela un jurnalist consciu de chemarea sa. Mi drag însă și ard de dorul de a aduna, pre cum adună albina sucule de pe flori, toate impresiunile, bune rele cum vor fi, a-mi nota toate evenimentele mai remarcabile, episoade, enunțaiuni, diferitele moduri de eugetare, pentru-ca la urma urmelor să împletească din toate acestea un întreg complex intelectual, iar din acesta să-mi fac deducțiunile mele proprii.

Și dacă acest mănunchiu de observații și impresiuni multifarii ar putea face și ore-cari servicii cât de neînsemnate publicului românesc, prin aceea, că le dau publicității, în cazul acesta simt și eu ore-care mângâiere și satisfacție în sufletul meu și mă bucur și eu precum se bucură tot omul, care póte face în lumea acesta ceva bine.

Și când m'am rezolvit în cazul de față a face o dare de seamă mai amănunțită despre ținerea adunării generale a „Asociațiunei” la vestitele Băi-Herculane, o fac acesta nustrind convingerea neștrămutată, că mare este însemnătatea acestei înalte instituțiuni culturale, unica în patria noastră, care unesce pe fiii sei de același sânge la o conlucrare comună, că importante sunt problemele și sublim e scopul urmărit de „Asociațiunea” noastră, de a răspândi „lumină din lumină pentru luminarea” mult cercatului popor românesc!

Cine a avut fericirea de a putea asista la ședințele Asociațiunei din acest an și la festivitățile împreunate cu acestea, nu va putea uita nici-odată momentele înălțătoare de inimi, imprimate și nesterse din sufletul seu îi vor rămânea activitatea dămnă și stăruințele nobile săvârșite de membrii acestei adunări generale. Nu-i vorba, divergențe de păreri se ivesc mai în toate corporațiunile, dar — vorba presidentului — tocmai prin divergențe se lămuresc ideile și se póte alege calea cea adevărată spre ajungerea scopului dorit de toți.

Și tot cu acesta ocaziune s'a putut face constatarea, că lărgirea cercului de activitate al Asociațiunei pentru cultura și literatura întregului popor românesc din patria noastră și aduce ródele sale cu belșug, și că imens este folosul și mare și intensiv a devenit interesul atât moral, cât și material ce zi de zi și an de an se tot potențează și se manifestă din partea ómenilor de bine și doritori de propășirea nămului nostru! Ardeleanul cu Bănăteanul, iar acestia mână dau cu Ungureanul, ca frați plămăuiți din aceeași trupină a Romei antice, de aceeași obârșie și legați într'un mănunchiu de aceeași interese, idealuri și aspirațiuni!

„Eu ți-s frate, tu-mi esci frate
În noi doi un suflet bate;
Ca doi brazi într'o trupină,
Ca doi ochi într'o lumină!”

Vin' de dă mâna cu mine,
La viață cu unire
Și la moarte cu 'n frățire!"

V. A.

Veniți dar împreună cu mine și ajutați de facultatea memoriei să facem o excursiune intelectuală preste zilele festive de 9, 10 și 11 Septembrie c., pentru ca în butul lor, că au trecut în neagra vecinicie, noi să le preamărim, să le eternisăm și frumoșe și neperitóre învățăminte să scotem pentru noi și urmașii noștri!

Să ne închipuim, că centrul pământului românesc — după-cum susțin lugojenii — ar fi Lugojul. Și cu tot dreptul! Pentru noi aici e centrul.

Plecat'am din Lugoj, potop, potop, mai membri, mai ne membri, tineri și bătrâni, domni, dămine și damicele, toți cu dorul de a ajunge în Băi odată. Trecând după o oră pe lângă orașul Caransebeș, am intrat în strâmtoarea îngustă a munților bănățeni, părăsind monotonia șesului melancolic și a pustelor, pe unde te topesci de căldură. Și cu cât înaintăm și treceam prin stațiunile Cârpa, Slatina, Ormeniș și frumoșă comună Teregoș, pe atât suferetele noastre se simțeau mai vii, plămânii respirau mai liber și nu se puteau sătura de aerul plăcut și dător de viață. Eu de multe-ori esclamam cu poetul Mureșan, că:

"Mult îmi place hotărîrea amicului dela tără,
Care-nunjurînd sclăvia murului întunecat,
Și-a ales să locuiească în câmpie, în afară,
Unde-i apa ca cristalul, aerul viu și curat!"

La stațiunea „Porta orientalis,” carea în timpurile vechi a servit de adevărată poartă a orientului, stăpînată-ne-am setea cu recoritoarea apă rece din izvor, pentru carea și turiștii englezi și francezi în călătoriile lor pe aici de multe-ori ne pismuiesc. Percurgînd apoi calea ferată prin stațiunile Domașnia, Crușovet, Iablanța și fruntașa comună Mehădia, după-ce am trebuit să trecem prin patru (4) tuneluri, dintre cari cel mai lung (5—8 min.) a fost cel dela Pôrta, pe la orele 8 sîra ne-am apropiat de mult dorita stațiune a „Băilor-Herculane.” Vorbînd de tuneluri, prin asociația ideilor 'mi vine în minte o întîmplare tragică petrecută cu un tiner din Crușovet. Eă-o: Un june român din Crușovet după isprăvirea lucrului său de peste zi a plecat spre sîra la un ospet din comuna Ormeniș. Mergînd pe jos pe drumul de fer, intră fără grije în tunelul „Porții orientale,” cînd eă că un tren accelerat cu repeziunea-i îndatinată sboră ca fulgerul în tunelul cu junele. Acesta cuprins de spaimă și fiori, — fără să-și piardă prezența, — se așază într-o clipă jos între șini. Trenul a trecut, junele a rămas nevătămat, dar cînd a ajuns în casa ospetenilor, pîrul i-a devenit alb ca argintul. A încrunțit de spaimă! — acăsta s'a întîmplat acum doi ani; tinerul cărunț trăesece și acuma.

Indată-ce am ajuns în gara cea frumoșă a „Băilor Herculane” zidită de fostul director preste edificii, A. W. de Serres, vre-o câțiva membri din comitetul arangiator ne primesc cu multă afabilitate și pun la dispoziția noastră vre-o 40 de trăsuri și vre-o 2 omnibuse pentru conducerea participanților la Băi. Chiar și moșneagul sîria iute ca cerbul, pentru a-și putea comanda mai curînd o trăsură; cu tôte acestea mulți au trebuit să aștepte, pînă se întorc trăsurile a două oră, spre a fi conduși în Băile lui Hercule.

Era Sămbătă sîra pe la orele 8 și un sfert, cînd am trecut podul Pribo presteriulețului Bela-Reca (Riul-Alb), unde acesta se varsă în Cerna (Riul-Negru). Riul Cerna e unicul rîu din patrie, care isvorește din munții României; la cătunul Teșna intră în patria noastră, traversăză cu o furie nespūsă vîgăunele munților, prin alvia ei se luptă vitejesce cu numeroșele stînci și bolovani, și (cernă) neagră de mînie vîzînd necazurile, ce le îndurăm, pare-că ne zice:

Din munții Teșnei isvorită, m'am îndreptat spre voi,
Și vîd, că suferiți ca mine necazuri și nevoi:
Năvalnic lupt cu stînci de veci, cu bolovani
[puternici],
Precum și voi luptați într-una cu mulți duș-
[mani nemernici]!

Să știți însă, că și necazul la 'nvingere
[vîd duce],
Precum m'a 'ntors pre mine sôrtea la Du-
[nărea-mi cea dulce]!

Eu pentru voi prin veacuri vîd o lume mai
[albastră]
Căci tôte sunt cu greutăți: „per aspera ad
(G. J.) [Astra]!”

Și apoi cernită de înduioșare se varsă în Dunărea bătrînă ducînd prin valuri spumegînde durerile ei și pe — ale noastre! — Ea percurge de altfel frumoșă vale a localităților din băi, și — vorba dlui Dr. Vuia — „contribue mult la salubritatea locului prin repede-i cădere, ducînd cu sine ca un perfect „tout à l'égoût” tôte necurătenile animale și economice și formînd astfel un drenaj natural al teritoriului.”

Călătorînd mai departe cu trasură, dăm de satul Pecinișca, parochia gr.-or. a pîr. Vasile Popovici, parochul veteran al Băilor-Herculane, cu o școlă comunală română, căci începînd de pe la Teregoș pînă la Orșova tôte școlele grănițerești sunt comunale. După un interval de 15 minute la drépta dăm de o grădină spațioasă, numita (Maier-hof): „Jardin de ferme”, cu plantațiuni diferite, popicarie, tennis, loc liber pentru dansat, etc., destinată de astă-dată, — grație bunăvoinței inspectorului băilor, Kolozsvári, — pentru petrecerea poporului, arangiată de comitetul pe primire. Tot la drépta zărim pe cós-tele unui munte înalt o frumoșă vilă a D-ului A. Popovici, iluminată cu lampione de diferite colorii, ér mai în jos cam cătră pôlele muntelui vre-o zece brazi ardeau cu flăcări sfîrșitóre, luminînd întreg terenul, în tocmă precum ardeam și noi de dorul învățat de a ne apropia odată de anticele băi întemeiate de divul Traian. Tot la drépta dăm de „Vila diecesană”, un edificiu pompos, proprietatea diecesei gr.-or. a Caransebeșului. Lângă vilă pe o mică ridicătură e frumoșă capelă gr.-or. La stînga pe malul drept al Cernei e „Vila Liviu”, proprietate a d-lui Dr. G. Vuia, în carea am aflat adăpostit corul lugojenilor concertanți.

În sfîrșit osteniți și plini de praf, pe la orele 8 și jum. sîra cu ajutorul lui D-zeu am ajuns și noi în centrul Băilor. Vîzînd atăta măreție de lucruri omenești, edificii pompoșe, o feerică iluminatie electrică, pavasare cu astfel și macadamice, etablamente balneare, hoteluri de împérați și crăiese, cîrătenie și ordine perfectă, apoi grădini, parcuri cu fântâni artesiane, și admirînd pe de altă parte frumșeta naturii, am abandonat ideea, că Lugojul ar fi centrul pământului românesc, și ni-am ales de astă-dată pe vre-o câteva zile Băile-Herculane drept centru, cel puțin pe terenul cultural oferit nou de Asociațiune. Ba mai mult: Cam în glumă, cam intra'dins, fără dór și pôte propus-ni-am vre-o câțiva învățători, că dacă va căștiga unul din noi losul principal de o jum. milion de corone, se înființăm un internat pentru învățătorii români pensionați, în care abandonînd încălcitele teorii Herbert-Zilleriane și principiile filosoficesci ale lui Amos Comenius, și punînd ad acta rigorosele planuri de învățămînt și chiar și împărțirea ôrelor de preste săptămînă, la adănci bătrînețe liberi și independenți să ne preumblăm prin parcurile de o frumșetă uimitóre de prin Băile-herculane, făcînd scalde în Băile saline, ér după un prânz sau o cină bună fumînd din ciubucuri tutun turcesc de Ada-Kaleh.

Dar... „magna petis, Phaeton!” Cu tôte acestea „avem speranță”, că visul nostru vis va rămănea!

Indată după sosire am fost conduși în biroul secțiunei pentru încortelare, unde președintele acesteia, dl Dr. George Vuia, cu multă prevenire ne pune la dispoziție atît celor insinuati, cît și celor nefinsuati cuar-tire comode și aranjate cu mult gust. Căci — har Domnului — aici sute și érași sute de camere ne stăteau la îndemînă prin vestitele curți și hoteluri, mai ales acum în prēja încheierii sezonului de scaldă. Pentru comoditatea publicului, carele a participat la adunare, comitetul arangiator a instituit un birou de informații în bazarul de lângă „Salonul de cură”, de unde s'au putut primi tôte deslușirile de lipsă, s'au vîndut bilete pentru concert, bal, banchet și excursiuni, și s'au extradat libelele de cupóne cu preț redus pentru plata consumațiunilor. Un libel nominal de 10 cor. se vîdea cu prețul de 7 cor. 50 fl. Căștigam deci după fiecare libel de consumație 2 cor. 50 fl.

În a amintî, că pentru adunarea Asociațiunei și a festivităților împreunate cu acăsta vre-o 60 de membri de ai despărțămîntului Caransebeș și unii și din Lugoș s'au constituit într-un comitet arangiator, dar cea mai febrilă activitate au desvoltat-o fără îndoială următorii membri din comitet: P. O. D. Mihail Popovici, prot. Orșova, Andreiu Ghidiu, prot. Caransebeș, Dr. P. Barbu și Dr. Petru Ionescu, profesori Caransebeș, Dr. George Vuia, medic balnear, Băile-Herculane, Dr. I. Popovici, avocat în Orșova, comerciantul Nestorovici, din Bar, comercianții Brinzei și Ségercian din Orșova, Dr. Mihail Pop, medic cercual în Mehădia, parochul Constantin Dure din Mehădia, învățătorul Traian Hențu din Orșova, și alții, pe cari nu-i cunosc după nume. Semnul distinctiv al acestora era o bandă roșie, cam prea bătătoare la ochi, nevoind a mă folosi de alt termen. Indată ce am dat de un membru din comitetul arangiator, la moment m'a condus în „Curtea Ferdinand”, unde mi-s'a pus la dispoziție — se înțelege pe plată, vezi Dămine, redusă, — camera cu Nr. 42 din etagiul prim. În fața era baia „Sarolta” și „Curtea Francisc”, ér din jos era veranda de consumație a restauratorului meu Mihail Otto. După un interval de recreațiune m'am așezat în ferestă, și — ce se vezi — mă credeam, că-s cel puțin un secretariu de stat din ministeriul de culte! (Va urma).

Ceva despre psihologia poporului român.

(Fine.)

• III.

Apropiîndu-mă acum de întrebarea d-vóstre a IV-a: Care fapt istoric a scos pînă acum mai bine la ivellă calitățile sau defectele nămului românesc? răspunsul nu-mi este greu, cel puțin în ce privește pe Români din Austria.

Atare fapt istoric, purces fără nici o înfrîurire străină — direct din propriile aspirațiuni și din propria decisiune a poporului român, concomitat în tôte amăruntele sale de calitățile și defectele specifice ale neamului nostru și tot așa finalizat în modul cel mai natural — drept consecuență a acestor calități și defecte — este revoluția lui Horea.

Stimulul ei: Desrobirea, aspirație generală a poporului românesc, destul de clar accentuată și de mine la începutul acestui studiu.

Peripețiile ei: Se ridică un om, care deși lipsit de o suficientă armătură intelectuală, părăsește patriachala indolență a neamului nostru, cutrieră satele, bate drumurile împărătești la Viena, se dedică apostolicesce aspirațiunei de desrobire; însuflețitul martir Horea se pune în fruntea poporului, care sătul de asuprire și învățat după libertate îl urmăze. Dar îl urmăze cu rezervă, în număr mic; mai mult calicii desperați ai sator, decât fruntașii cumintóși, cari de cumintóși și de cumpăniți ce sunt, rămân acasă pe mólele obicinuitei indolențe.

Finalul ei: La luciul libertății mult așteptate poporul se îmbată de dorul acesteia și de primele succese, face și el ca toți revoltanții inevitabilele devastări și nelegiuiri, dar cînd se dea pept cu dușmanul, masele, — pe cît de neorganizate, pe atît de lașe — se căesc rînd pe rînd. Conducătorii rămân singuri... Români lacomi sunt cei cari îi trădeză. Și sfîrșitul tragediei este frîngerea pe rôtă.

Spre ilustrarea și confirmarea acestor calități și defecte, cari rămân aceleași a poporul nostru și după un secol și jumătate, — permiteți să mă refer la procesul memorandului din 1894.

După multă trudă, se adună în Cluj căte-va mii de Români, ca să manifesteze pentru „politica națională” și să apere pe „martiri”.

Neînfricoșată de mulțimea lor, poliția din Cluj nu-i lasă nici în cetate, necum să manifesteze; „martirii” sunt insultați și loviți cu ouă clocite. Câți-va polițiști le arată Românilor: „Paciți-e drumul”. Și Românul se duce pacnic, cum a și venit, dar neîntre-bându-se pentru ce a venit, căci dór e „popor de ordine”. A doua zi nu mai era ni-

meni p'acolo. Nici o bătă nu s'a frînt, nici o palmă nu s'a dat, sînge n'a curs nimînui nici barem din nas.

Ei bine: Fără bărbăție nu este isbîndă.

Comparînd acăsta comportare blajină cu nebulul entusiasm maghiar din 1848, cu jertfele aduse de Maghiari pentru libertate, cu ridicarea acestui neam pînă la cel din urmă om, cu abnegațiunea lui deservită, dovedită din partea nobilului și a țeranului deopotrivă — rezultatul este de tot nefavorabil pentru noi.

„Deșteaptă-te Române, acum ori niciodată” a cîntat Andreiu Mureșian Românilor, și „Talpra magyar, most, vagy soha” a cîntat Petőfi Maghiarilor! Dar cu cît rezultat unul și cu cît efect celalalt?!

Mă dóre, că la resolvarea problemelor noastre n'am putut să fac mai dulci osanale poporului meu iubit, am ținut să-ispun adevărul; „os enim, quod mentitur, occidit animam”. Sunt un declarat inamic al bizantinismului, care și așa prea mult s'a încuibat între noi. Adevărul este că medicina anti-septică — dóre, dar vindecă; și eu — mai pre sus de cît tesauzele lui Darius — îi doresc vindecare poporului meu, vindecare de vîșturile îndelungatei sclăvii.

N. Manegufiu.

NOUTĂȚI

Personal. Înaltpreasfinția Sa Dl arhiepiscop și metropolit a plecat cu trenul de azi dimineță la Sebeș, pentru a conduce actul sfințirii bisericii renovate din Sebeș. În călătoria sa Înaltpreasfințitul e însoțit de directorul seminarial Dr. Eusebiu R. Roșca și de diaconii Ilie Cristea, secretar consistorial, și Vincențiu Orăsan, ales paroch în Agărbiciu.

Parastas. După cum am anunțat și în numărul trecut, Joi, în 7 Septembrie a. c. s'a celebrat în biserica noastră din Sibiu-Cetate parastas pentru odichna sufletului mult regretatei Ioana Bădilă, care între altele multe binefaceri a contribuit și pentru biserica noastră catedrală.

La parastas a pontificat Escelenția Sa Înalt Preasfințitul Domn arhiepiscop și metropolit Ioan Mețianu cu asistența asessorilor consistoriali, protopresbiteri Ioan Papiu, Zacharie Boiu și Mateiu Voileanu; ca diacon ceremonial a funcționat archivarul consistorial Demetriu Cămpăan.

Răspunsurile funebrele le-a cîntat corul seminarial sub conducerea profesorului presbiter Dumitru Cunțan.

În biserici au fost toți asessorii și funcționarii consistoriali, profesorii seminariilor, rudeniile fericitei repozate, și alt public distins.

Dumnezeu să-o odihnescă în laturea celor drepti.

Hirotoniri. Alaltăeri Înaltpreasfinția Sa metropolitul a hirotonit întru diacon, ear' eri întru preot pe candidatul Petru Fărcaș, ales paroch în Malomfalău (ppresbiterul Mureș-Oșorheiu). Tot eri a fost hirotonit întru diacon clerical absolut Vincențiu Orăsan, ales paroch în Agărbiciu (protopresbiteratul Turda).

Dșóra Paraschiva Isac din Zărnești, în ședința de alaltăeri a senatului scolar a fost admisă la facerea examenului privat din cursurile pedagogice, la terminul 30 Septembrie.

Primire în teologie. Vincențiu Run-can, absolvent al cursurilor pedagogice, a fost primit elev al institutului teologic din Sibiu.

† Nicolae Rusu, paroch gr.-or. în Chimitelnic (ppresbiteratul Bistriței), a răposat în 14 Septembrie n. în etate de 78 ani și după 51 ani de preoție. Il jelesce soția sa cu opt copii — toți așezați — și numeroși nepoți și strănepoți.

Învățători definitivi. Consistoriul archidiececan a întărit următoarele alegeri de învățători; a lui Avram Sîrbu la școlă din Cămpeni, Georgiu Nariță și Ioan Luca în Vidra, Ioan Patachi în Săcel, și Ioan Știrban la școlă din Topârcea.

Inchiderea școlilor din Turtucaia. Cetim în „Apărarea Națională”, ca ministrul de culte C. Arion a hotărât să închidă școlile române din Turtucaia, ne mai putând ține acolo profesori români din cauza bulgarilor.

Coconia architect. Domnișoara Erica Paulas din Bistrița, care nu de mult obținuse diploma de architect prin un examen strălucit, a luat în întreprindere zidirea palatului oficiului silvanal din Bistrița, pentru suma de 300.000 corone. Dintre toți concurenții coconia architect a făcut ofertul cel mai efin.

Têrg de cai pentru miliție. Comisiunea de remontă din Bilac face cunoscut, că în 26 Septembrie n., între orele 3—4 p. m., se va ține în Sibiu (piața Hermann) têrg de cai, la care numita comisiune va cumpăra pe sâma armatei cai de călărit, în vîrstă de 4—7 ani.

Môrte oribilă. În Baden, lângă Viena, s'a întâmplat Marți o nenorocire înfiorătoare. Feciorul de 21 ani al comerciantului de lemne, Fischer, a căzut de pe o scară într'un par de vie, care i-a străpuns trupul. Nenorocitul a murit între cele mai oribile chinuri.

Naufragiu. Conform unui raport sosit din Pembrey la societatea Lloyd din Londra, vaporul „Gordon-Castel” din Glasgow s'a ciocnit în gulful Cardigan cu vaporul hamburgian „Stormarn”. Ambe vapoarele s'au cufundat. Din personalul vaporului „Gordon-Castel” s'au înecat douăzeci de oameni.

Catastrofă într-o mină de cărbuni. Alaltăeri s'a întâmplat mare explozie de gaze într-o mină a minelor de cărbuni din Brîx. S'au scos din mină 30 cadavre, 16 baieși au ars total, și se crede că mai sunt în mină 6 răniți, a căror scolare e imposibilă, din cauza flăcărilor.

Orcan — ucigaș. Stațiunea balneară Highizland (Texas) în America, zilele trecute a fost total pustiită de un orcan uriaș. Cele circa 100 case au fost distruse total, 6 trenuri de salvare, trimis din Texas, n'au mai aflat în Highizland decât 400 de cadavre omenești.

Ministru condamnat pentru datorie. Tribunalul din Graz a condamnat în contumacie pe ministrul-president Széll să plătească 481 corone unei case de comerț din Gratz, de la care comandase niște mașini agricole, dar — și-a uitat să le plătească.

A curat'o bine! Contesa Luiza Taaffe, fika celui ministru-president austriac, anul trecut se duse să-și caute de sănătate în sanatoriul din Zuckmautich în Boemia, la care era aplicat ca asistent și rigorosantul Iuliu Feldmann, fiul unui evreu din Cașovia. Lui Feldmann îi revenise onora de a da pacienților îngrijiri medicale și s'a achitat splendid de această misiune. Contesa a părăsit sanatoriul pe deplin vindecată de morbul avut, dar' cu o altă boală pe la inimă; își îndrăgise foc medicul. Ca să aibă însă sfatul unei prietene esperte, și-a destăinuit taina inimei într-o epistolă scrisă prințesei Hohenberg (fostă contesa Chotek), care i-a scris următoarele: „O contesă Taaffe stă cu mult mai sus, de cât se se lase genată de prejudeciile lumii. Fă cum îți șoptește inima.” Astfel contesa a scris lui Feldmann, că — da. Partea bizară în această chestie de dragoste „mai pre sus de prejudeciile lumii” e faptul, că de 13 ani contesa e măritată după baronul Richard Mattencloite, cu care are și doi copii. Acum, de dragul jidanului, se desparte de bărbat și-și părăsește copiii, — pentru-că „o contesă Taaffe stă cu mult mai sus”, — de cât se-i pese de datorităle de mamă și de credința conjugală, jurată înaintea altariului!

Anuarul reuniunii sodalilor.

Membrii Reuniunii.

În scopul cunoșterii în parte și a reținerii familiare, dar' mai ales cu scop de a încălzi meseriașii noștri pentru înșăși Reuniunea, presidentul nostru, însoțit de cassar, a cercetat la locuințele lor pe aproape toți

măiestrii noștri. Esperiențele făcute au produs bună impresie și cu viața mulțumire s'a constatat, că clasa meseriașilor noștri se află în stadiul consolidării și progresării continue. Numărul membrilor noștri aci crește aci scade, după-cum adecă sodalii noștri se stabilesc sau părăsesc atelele de aici. Incât pentru cei-ce au părăsit Sibiu, constatăm cu plăcere, că membrii: George Maier, sodal mäsar și George Säsärman, sodal păpușar, totodată membri în comitet; Ioan Nicolau, culegător-tipograf și Ioan Moldovan, sodal lăcătar; Teodor Cristea, sodal croitor; Ioan Dobrotă și Nicolae Secaș, sodali pantofari și Petru Lazar, sodal cojocar, au ținut se-și ia rețineră bun dela comitet și prin acesta de la Reuniunea noastră.

Reuniunea noastră, după protocolul membrilor, în 1897 a avut 75 membri ordinari, cu cuotisațiunea de 20 cr. lunar, din cari: 17 măiestri, 48 sodali, ear din acestia:

Culegători-tipografi 10, bărdăș 1, cismari 8, croitori 9, curelari 2, cojocari 12, faur 1, franzelari 2, lăcătuși 3, lustruitori 2, mäsari 5, olar de lux 1, pielari 1, pantofari 12, pilar 1, zugravi de case 2, zidar 1, și strunari de fer 2.

În 1898 în total: 124 membri, din cari 31 măiestri, 93 sodali, ear din acestia:

Culegători-tipografi 22, bărdăș 1, cismari 23, croitori 14, curelari 3, cojocari 4, compactor 2, dogari 1, franzelari 5, lăcătuși 7, lustruitori 2, morar 1, mäsari 6, mașinist 1, olar de lux 1, pielari 2, pantofari 21, pardositor 1, pilar 1, rotari 2, zugrav de case 1, zidar 1, strunari de fer 2 și comercianți 1.

În 1899 totalul membrilor e cu 137, din cari 36 măiestri, 99 sodali și 2 privați, ear' din acestia:

Culegători tipografi 22, cismari 23, croitori 14, curelari 6, cojocari 5, compactor 1, comercianți 2, fauri 2, franzelari 5, frizeri 3, lăcătuși 7, lustruitori 2, mäsari 3, mäsari 11, pielari 2, pantofari 19, pietrar 1, pilar 1, rotari 2, tinichigiu 1, zugrav 1, zidari 2 și privați 2.

Din datele aci înșirate reiese, ca breasla de compactor nu este înbrățisată decât de un singur măiestru, ear breasla de pânzar, șăpcar, arămar, pălărier, orologier, grădinar, argintar, hornar, fabricanți de case de fer etc., nu au reprezentanți între meseriașii noștri.

Pentru cunoșterea datelor mai de căpetenie din viața membrilor noștri, am introdus un protocol fundamental cu rubricile: „Nr. curent”; „Numele, conumele și meseria”; „Comuna și comit., unde e născut”; „Anul, luna, ziua nașterii și religia”; „Ocupațiunea părinților”; „La cine a învățat meseria”; „Unde a lucrat”; „Vorbește afară de limba maternă”; „A avut ajutor bănesc, de cât și de unde”; „Pregătirea școlară”.

În protocolul nostru fundamental cu data de azi avem introduși în total 142 membri, cari grupați după meserii ne prezintă următoarele date:

Bucner sodal 1, cismari măiestri 5, cismari sodali 16, cojocar măiestru 1, cojocar sodal 1, comercianți calfe 3, compactor măiestru 1, compactori sodali 2, croitori măiestri 5, croitori sodali 11, culegători-tipografi 20, curelari sodali 6, faur măiestru 1, faur sodal 1, franzelari măiestri 3, franzelari sodali 4, frizeri măiestri 1, frizeri sodali 2, lăcătuși măiestru 1, lăcătuși sodali 8, lustruitori măiestri 2, mäsari măiestri 2, mäsari sodali 9, mașinist sodal 1, olar de lux măiestru 1, păpușari măiestri 4, păpușari sodali 12, pielari sodali 2, pilar măiestru 1, rotar sodal 1, strunar sodal 1, tapesar măiestru 1, tinichigiu sodal 1, tipograf 1, vîrsător de fer sodal 1, zidari sodali 2, zugrav de case măiestru 1, zugrav de case sodali 2.

Din gruparea acestor 142 membri după comitate și după meserii ni-se înfățișază următorul tablou: din comitatul Alba-inferiöră: cismari 5, lăcătuși 1, croitori 3, păpușari 2, compactor 2, tipograf 1, pielari 1, mäsari 2, compactor 1, faur 1; din comitatul Bistrița-Năsăud: compactor 1, păpușar 1; din comitatul Caraș-Severin: croitor 1; Făgăraș: croitor 1, cojocar 1, Hunedoara: croitori 2, pielari 1, pantofar 1; Maramureș: lăcătuș 1; Murăș-Turda: croitor 1, cismar 1, faur 1; Sălăgiu: bugner 1; Sătmar: cismar 1; Sibiu:

tipografi 17, păpușari 10, cismari 10, lustruitori 2, olar de lux 1, franzelari 7, zidari 2, zugravi de case 3, croitori 2, pilar 1, strunar 1, mäsar 5, mäsari 2, mașinist 1, vîrsător de fer 1; Solnoc-Dobâca: pantofar 1, tipografi 2; Târnava-mare: cojocar 1, păpușari 4, croitori 2, tipografi 1, mäsari 2, cismari 2, rotar 1, lăcătuși 1; Târnava-mică: croitori 2, mäsar 1, cismari 2; Timiș: tipograf 1; Torontal: friseri 3; din comitatul Turda-Arieș: croitor 1, lăcătuși 3 și păpușar 1.

În total avem așadar' din comitatul Alba-inferiöră 19 membri; Bistrița-Năsăud 2; Caraș-Severin 1; Făgăraș 2; Hunedoara 4; Maramureș 1; Murăș-Turda 3; Sălăgiu 1; Sătmar 1; Sibiu 7; Solnoc-Dobâca 3; Târnava-mare 14; Târnava-mică 5; Timiș 1; Torontal 3 (1 român și 2 sârbi) și Turda-Arieș 5.

După ocuparea părinților: 8 sunt fii de funcționari publici, 10 de învățători, 2 de parochi, 2 de neguțatori, 13 de măiestri, 1 de cărcimar, 3 de băieși și 103 fii de părinți economi; după religie 107 gr.-or. și 35 gr.-cat.; 62 au fost stipendiați din fundațiunea „Andronic”; 2 dela „Transilvania”; 1 din fundațiunea „Vancea”; 1 dela „Reuniunea meseriașilor din Brașov”; 2 dela „fondul grănițeresc” al reg. 2; 1 dela consistoriul din Blaj; 1 dela „Asociațiunea”; după pregătirea școlară 6 sunt cu 4 gimn.; 2 cu 3; 7 cu 2, 1 cu 1 cl. gimn.; 2 cu 3 reale, 4 cu 2 cl. reale; 1 fără pregătire școlară (analfabet) și toți ceilalți cu pregătire din școala poporală și unii cu pregătire de 1—6 clase civile.

După cunoștința limbilor: 16 știu numai românește; 34 românește și nemțește 28 românește, și ungurește; 52 românește, nemțește și ungurește, ear' 12 mai multe limbi.

Dacă Reuniunea noastră, pe lângă modestele contisațiuni dela membrii ordinari, în pozițiune a fost de a ajunge la rezultate espuse, merit au în această privință, fără îndoială, marinoșii noștri membri ajutători, între cari un număr însemnat de naționalitate străină. Membri ajutători în 1897 am avut 77; în 1898: 114; în 1899: 144, dintre cari ținem a scote la ivelă pe veteranul căpitan c. și r. în pensiune, venerabilul domn Constantin Stezar, care de zeci de ani continuă a ne fi un desinteresat spriginitor, și pe care pentru vredniciile lui, în șirul propunerilor noastre, ne vom lua voe a Vê ruga să-l proclamăm de membru onorar al Reuniunii noastre. Membrul ajutător dl Dr. Ioan Mihu, avocat în Orăștie, a achitat taxa de 5 fl. pe 3 ani deodată.

Cruda mörte a redus șirurile noastre secerând viața membrului din comitet Ioan Morariu, culeg.-tipogr.; a membrilor ordinari Iuliu Opișor, sodal curelar și Ioan D. Marcu, culeg.-tipograf, cum și a membrilor ajutători Vasile Baboie, funcț. la „Albina”, Ioan Bădila, jude petrecu, Dr. Aurel Brote, Ión Bechiniz, Dr. Petru Cioran, Anton Katzler, friser, Iuliu Pipos, vîcenotar la tribunal și Antoniu Pály.

Tot aci ne permitem a aminti, că prin mijlocirea comitetului nostru, membrii Reuniunii s'au bucurat de favorul de a intra cu preț redus la concertele „Reuniunii române de musică din Sibiu”, iar' un însemnat număr a avut intrare gratuită la producțiunile reuniunilor surori „Tipographia”, „Eintracht”, „Jugendbund”, „Arbeiter-Bildungs-Verein”, „Magyar iparos ifjusági önképző egyesület”, cu cari am stat în relațiuni colegiale de schimb de bilete de intrare gratuită pentru producțiunile lor.

Pe lângă acestea ținem a releva, că Venerabilul consistor archidieceșan din Sibiu s'a îndurat a împărtași cu stipendii și ajutoare din fundațiunea fericitului „Andronic” în 1898 pe următorii membri:

Achim Brezaiu, măiestru cismar, Ioan Goga, măiestru cojocar, George Prașca, măiestru cismar, George Ucenic, măiestru pantofar, George Voicu, măiestru pantofar, pe fiecare cu câte 50 fl.; cum și pe sodalii I. Chidu, franzelar, Victor Griguta, culegător-tipograf, Ioan Marcu, cul.-tip., Ioan Nicolau cul.-tip., Iuliu Opișor curelar, Nicolae Stanciu lăcătar, Lazar Ucenic tîmpelar, cu câte 30 fl.; iar' în 1899: George Dorca, măiestru vâpsitor de case, Nicolae Ișan, măiestru pilar, Savu Drăghici, măiesiru cojocar, Zacharie

Moga, măiestru franzelar, pe fiecare cu suma dela 50—100 fl., cum și pe sodalii Stefan Duca, cul.-tip., Nicolae Stroiță, cul.-tip., Iosif Muntean cojocar, George Badiu pardositor, pe fiecare cu câte 30 fl.

Din public.)*

Răspuns la „o lămurire” (?).

În numărul 30 al „Telegr. Rom.” din est an am fost întrebat pe cassarul fostei subreuniuni a inv. din tractul Alba-Iulia despre starea cassei acelei subreuniuni.

Pe când așteptam să mi răspundă d. cassariu Iul. Moldiol de, pe atunși pâr. G. Albu din Geoigiu de, se luându-și rolul de avocat nechemat, cade ca musca în zăr, cu „o lămurire” în numărul 91 al „Telegr. Rom.”.

Aș putea, în loc de răspuns să mă plătesc de pâr. Albu cu proverbul, că „Cel ce răspunde neîntrebat se numește oie cu soriciu”. Pentru lămurirea on. public însă îi răspund: că „lămurirea” dsale numai lămurire nu se pöte numi, căci nu se spune de câți bani s'au cumpărat cărți, de câți dulap; nu spune cât s'a dat celor vre-o câțiva învățători din tract, reînțoși dela conferința din Sebeș; ba nu spune dacă cei vre-o 50 fl. se află și astăzi la „Iulia”, și anume la care Iulia?

Zice pâr. Albu, că eu am „neglijat în mod condamnabil cercetarea adunărilor generale învățătoresci”.

Cum că neadevăr afirmă, dovedește următoarea:

Adeverință.

Subscrisul, ca fost președinte al reuniunii învățătorilor români gr.-or. din districtul S. Sebeșului, în mai multe perioade, până în tîmpul din urmă, când s'au desfășurat reuniunile, adeverez, că Domnul Ion Bota învățătoriu în Cetea, de prin anul 1883 a cercetat regulat adunările generale ale reuniunii, fiind unul dintre cei mai activi și diligenți membri ai ei.

S. Sebeș în 5 Septembrie 1900.

Zevedeu Mureșan
paroch gr.-or.

Acăsta pentru timpul cât am avut reuniuni: până inclusive adecă la 1897.

Că am participat la conferința din 1898 la Sebeș, adevereză protocolul conferinței punct 7, 10 alineă 5, 6 și 14, p. 16 al. 4, p. 17, etc. Cum-că și în anul trecut am participat, mă pot adevăra cu toți colegii cari au fost la conferința din Sebeș.

În anul 1897, ultimul an al reuniunilor, la 23 Aprilie, nu cred că va îndrăzni pâr. Albu să susțină, ca n'am participat la adunarea sub-reuniunii în A.-Iulia.

Din cele până aci lămurit se pöte vedea că eu la tôte adunările învățătoresci, la cari am fost obligat, am participat și că pâr. Albu nu știe ce vorbește.

Afirmarea că eu „n'am solvit taxa de membru de ani îndelungați”, e un neadevăr, pentru-că restanța, numai de vre-o 2—3 fl, împreună cu alți învățători cari restau cu zeci de florini, în urma decisiunei adunării subr, mi-s'a relaxat. Și chiar se nu se fi relaxat, — statutele reuniunii inv. nu zic că unui membru care restază cu 2—3 fl. nu i-se șede a lua pe cineva la răspundere — mai vîrtos când știa că a fost ca membru zeci de ani: „de când era vulpea cătel”, — și mai vîrtos când știe că o parte din bani s'a spesat unde nu trebuie să se speseze.

Am făcut acest răspuns, nu atât pentru lămurirea pâr. Albu, care a lăcomit la titlul și plata de avocat nechemat, ci mai vîrtos pentru lămurirea on. public detitor, ca se pöta vedea ce „lămuriri” (?) „drepte” știe făuri pâr. Albu și ce scopuri urmărește lămuririle dsale.

Cetea, în 8 Sept. 1900.

I. Bota.
inv. gr.-or.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acăsta redacția nu primește răspunderea.

Haină — mătase Damast fl. 9.00

și mai sus! — 12 metri! — trimisă franco și vămuită! Mustre cu întorcerea postei; tot astfel și din „Mătase-Henneberg“ neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 pr. metru.

G. Henneberg, fabricant de mătase (lif. de curte ces. și reg. Zürich. [9] 6—8

In *Tipografia și Librăria archidiececană*, Sibiu, se află de vîndare

Sidoxia,

cestiunea dotațiunei archiereului ort. român din Transilvania, de

Mateiu Voileanu.

Prețul 30 cr.

Au apărut:

Juvenilia Proză și versuri

de
Sextil Pușcariu

à 1 C. 60 fl.

—
Iulian Devale

Epigrame

Prețul 1 cor.

Se pot procura dela *Librăria Archidiececană, Sibiu*.

1000 corône

plătesc celui-ce va mai căpeta vr'o-dată durere de dinți ori îi va mirosi gura după-ce va folosi **apa de dinți a lui Bartilla**, o sticlă cu 35 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebit). **Erezii A. Bartilla** (E Winkler), Viena, 19/1., Sommergasse 1. — Să se cêră pretutinde-ne apriat apa de dinți a lui **Bartilla**. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se pôte căpeta, trimit 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco. — **Deposît în Sibiu la farmacia „Vulturul“ C. Müller**, piața mare; farmacia **Molnar**, strada Cîsnădiei 59. [33] 15—

La **Librăria Tipografiei**

Archidiececane se află de vînzare:

Ce-i cerul de Camille Flammarion C. 1'50

Din romanul unei vieți, de Stefan

Braborescu „ 1'—

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Farmacia lui F. I. R. Hotter la sf. Iosif, Wien, XII/2 Schönbrunnerstrasse 182.

Absorbinalul lui Hotter.

$\frac{1}{1}$ Flacon fl. 6. —, $\frac{1}{2}$ Flacon fl. 3.50. delătură tôte umflăturile și depunerile de grăsimi fără să vâteme părului. Întărește nervii atacați și slăbiți, delătură și distruge tôte nodurile în mușchi, și servește și ca scut în contra aprinderilor; cu deosebire e probat la umflăturile produse din cauza fearelor, apoi în contra aricitei umflărei copitei, genunchilor umflați, mai departe în contra umflăturilor (noduri) de vine, în contra umflătorei picioarelor la glesne și la încheietura degetelor cu un cuvînt în contra tuturor umflăturilor ori unde s'ar ivi.

Praful nutritor alui Hotter, pentru cai și vite cornute

1 Pachet cu 80 cr.

Un adaus excelent la nutremânt, pentru a ținea vitele sănătoase și cu putere este de a se folosi la tôte suferințele de rărunchi de ficat și de nervi.

Alifia lui Hotter pentru delăturarea crescăturilor de oase.

$\frac{1}{1}$ Cutie cu fl. 2. $\frac{1}{2}$ Cutie cu fl. 1.20. delătură crescăturile de oase și depunerile osoase chiar și după 4—6 săptămâni. (boală învechită).

Preparate pentru veterinari, cele mai bune ale timpului mai nou, cari după atestare numêröse nu au fost ajunse de alte mijloace de natura aceasta.

Să se ceară numai preparate de ale lui Hotter și să nu se primescă altele. Deposît în farmacii și Droguerii.

Deposît principal la Dr. Emil Budai farmacia orașului Budapesta (Stadthausplatz) la Dr. Leo Egger & J. Egger Farmacia Palatinului VI Váci körút 17 și la farmacia Iosif Török Bpsta VI Kiraly utca 12.

Fluidul lui Hotter „Training“

1 Sticlă cu fl. 1.20.

Conservează nervii și mușchii până la bătrânețe înaintată totdeauna puternici și violi, pune în stare pe animal să presteze cele mai mari strapații și fugi, să înțelege după frecare cu fluidul „Training“.

Să mai folosește cu succes uimitor la tôte urmările cari obvin din opintiri prea mari, ologie, reumatism, și înțepenire.

Praful de porci a lui Hotter.

Nr. I și II

1 kg. . . . fl. 1.20.

Cel mai buu mijloc pentru a produce pofta de mîncare și cu acesta prosperarea porcilor, fôrte acomodat în contra orbalțului (brîncă); Nr. II este de a să întrebuinta la urdinare.

Mijloc în contra Colicei alui Hotter.

1 Sticlă fl. 1.50.

Contra la tot felul de colică și contra opririi udului la cai precum și contra umflăturilor la vite cornute. [54] 42—104

In *Tipografia archidiececană* a apărut:

ACAFTISTUL

Preasăntei

Născătoare de Dumneșu

și

alte rugăciuni

urmate de Sinaxarin pentru tot anul și Pășchălie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat . . . fl. —.85

jumătate pînză . . . „ 1.05

în piele roșie . . . „ 1.25

Ediția fină în piele neagră . . . 2.—

piele chagrin . . . 2.60

în mătase . . . 3.85

Se află de vîndare la

Librăria Tipografiei archidiececane, Sibiu.

In *Tipografia și Librăria archidiececană* au apărut

Treptele formale

ale

învățămîntului

de

Dr. Petru Șpan.

Prețul 1 C. 60 fl

Se pot procura din

Librăria tipografiei archidiececane Sibiu.

A eșit de sub tipariu în *Tipografia archidiececană*:

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvîntarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit și se află de vînzare la **Tipografia și Librăria archidiececană în Sibiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat **9-50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

„Dotațiunea Clerului“.

(Avis preoțimei noastre.)

Este sciut, că **articolul de lege XIV. din 1898 despre întregirea venitelor parohiale**, intră în valoare cu 1 Ianuarie n. 1899. Corporațiunea noastră supremă bisericească, mări-tul congres național-bisericesc, s'a pronunțat deja pentru acceptarea sumelor de întregire, dacă înaltul guvern al țerei le va pune la dispoziția consistoriilor eparchiale spre împărțire fără condițiuni umiltore pentru biserică și clerul ei. Astfel — fiind timpul înaintat — Consistoriile eparchiale, întrucît nu au făcut deja, vor trebui să facă pașii de lipsă pentru adunarea datelor privitoare la venitele sigure ale singuraticelor parohii, ca astfel să se pôtă judeca pe baze de date temeinice. Ca să se pôtă purcede în chip corespunzător la umplerea datelor de lipsă și să se pôtă induce tôte fără eventuala păgubire a celor îndreptățiți, este fără îndoială necesar, ca se cunoscă toți parohii,

legea însași,

în tôte amănuntele ei. În scopul acesta a tradus dl Dr. **Elie Cristea** acest articlu de lege, pe care îl recomandăm în atențiunea tuturor, pe cari îi privește. Dar chiar și după regularea generală a ches-tiunei de întregire legea acesta va fi pentru toți oficialii bisericei de o permanentă necesitate, căci qilnic se va ivi trebuința de a o consulta. Traducerea a apărut în tipografia archidiececană și se pôte procura cu prețul de 20 cr. + 3 cr. pentru porto, atât dela traducător, cât și dela librăria archidiececană.

Multe dispozițiuni din lege se esplică și lămuresc prin

Instrucțiunea

care de asemenea se află la librăria archidiececană.

Iară pe lângă acestea aruncă o deosebită lumină asupra acestei chestiuni voluminoasă broșură intitulată

„Dotațiunea Clerului“

de **Ilie Dinurseni**.

apărută asemenea în tipografia archidiececană. Costă 1 corônă.

Din această instructivă broșură se va putea clerul nostru lumina asupra punctelor mai grave din amintita lege și astfel în activitatea sa parohială va putea fi orientat și va putea sci, cum are să purcedă, ca să rămăe și pentru viitor acel factor independent în organismul bisericei și neamului nostru, dela care toți mai mult aş-teptă desvoltarea și promovarea intereselor noastre de progres continuu.

A eșit de sub tipariu în *Tipografia archidiececană*:

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: **Rînduêla Vecerniei**, **Utreniei** și **a Liturgiei**; cele opt glasuri pentru **Dumineci**, **Podobiile**, **Polieleul**, **Pri-pelele**, **Catavasiile**, **Irmósele**, **Sfetilnele** și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu **1'60 cor.**, legat în piele cu copcii galbine **3'20 cor.** plus porto postal **30 bani**. Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria Tipografiei archidiececane.